

Byla C-327/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. balandžio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Korkein hallinto-oikeus (Suomija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. balandžio 15 d.

Ieškovė:

Nobina Finland Oy

Kitos bylos šalys:

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä

Oy Pohjolan Kaupunkiliikenne Ab

Pagrindinės bylos dalykas

Viešojo pirkimo sutartis – Sutarties suskirstymas į pirkimo dalis – Šios sutarties pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali sudaryti sutartį, skaičiaus ribojimas – Apribojimo sąlyga – Kvietimas pateikti pasiūlymus – Susisiekimasis autobusais

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä (Helsinkio regiono transporto asociacija, toliau – HSL) 2015 m. rugpjūčio 25 d. Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje pateiktu skelbimu apie pirkimą atitinkamame sektoriuje paskelbė atvirą viešųjų pirkimų konkursą dėl susisiekimasis autobusais paslaugų teikimo.

HSL yra perkantysis subjektas, kuris patenka į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (toliau – 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyva), taikymo sritį.

Aptariama susisiekimo autobusais paslaugų pirkimo sutartis patenka į 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos XVII A priedo 2 kategoriją „Sausumos transporto paslaugos, įskaitant šarvuotų automobilių paslaugas, ir pasiuntinių paslaugas, išskyrus pašto transportą“. Numatoma pirkimo sutarties vertė be pridėtinės vertės mokesčio sudaro apie 60 mln. EUR ir viršija 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos 16 straipsnyje nustatytą ribą.

Šioje byloje nagrinėjamas klausimas, ar perkantysis subjektas, remdamasis kvietime pateikti pasiūlymus taikoma sąlyga, gali apriboti šios sutarties pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali sudaryti sutartį, skaičių (toliau – apribojimo sąlyga).

Dėl viešųjų pirkimų konkurse taikomos apribojimo sąlygos pirkimo sutartį dėl aptariamo 210 sutarties dalyko sudarė *Oy Pohjolan Kaupunkiliikenne Ab* (toliau – *Pohjolan Kaupunkiliikenne*), pateikusi antrą geriausią pasiūlymą, o ne *Nobina Finland Oy* (toliau – *Nobina*), pateikusi geriausią pasiūlymą.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyva), prieštarauja toks aiškinimas, kad perkantysis subjektas tokiu atveju, kai pasiūlymas gali būti teikiamas dėl kelių ar visų sutarties pirkimo dalių, kvietime pateikti pasiūlymus taikoma sąlyga gali apriboti pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali sudaryti sutartį, skaičių (apribojimo sąlyga)?

2. Remiantis apribojimo sąlyga, kuri taikoma aptariamame viešųjų pirkimų konkurse dėl susisiekimo autobusais paslaugų teikimo, tokiu atveju, kai vieno konkurso dalyvio pasiūlymas dėl sutarties dalykų pripažįstamas laimėjusiu, tačiau viršija sąlygoje nustatytą didžiausią transporto priemonės naudojimo dienų skaičių, tuomet sutarties dalykas, kurio atveju balų skirtumas tarp geriausio ir antro geriausio pasiūlymo, padaugintas iš šiame sutarties dalyke nurodyto transporto priemonių skaičiaus, yra mažiausias, paskiriamas tam konkurso dalyviui, kuris pateikė antrą geriausią pasiūlymą. Taikant apribojimo sąlygą gali atsitikti taip, kad konkurso dalyvis, kuris pateikė geriausią pasiūlymą dėl aptariamo sutarties dalyko, remiantis viešųjų pirkimų konkurso sąlygomis gali sudaryti sutartį dėl apskritai mažesnio transporto priemonės naudojimo dienų skaičiaus negu tas konkurso dalyvis, kuris pateikė antrą geriausią pasiūlymą dėl sutarties dalyko.

a) Ar vertinant apribojimo sąlygos priimtinumą galima atsižvelgti į tai, koks konkretus rezultatas būtų pasiektas taikant apribojimo sąlygą viešųjų pirkimų konkurse, o gal tai turi būti abstrakčiai vertinama, todėl tokios apribojimo sąlygos, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, taikymas pagal 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvą yra arba priimtinas, arba ne?

b) Ar vertinant apribojimo sąlygos, kuri aptariama pagrindinėje byloje, priimtinumą, yra reikšmingos kvietime pateikti pasiūlymus nurodytos aplinkybės, kuriomis grindžiama apribojimo sąlyga ir kurios susijusios su konkurencijos išsaugojimu Helsinkio regiono reguliariojo susisiekimo autobusais srityje ir eksploataavimo rizikos sumažinimu, kuri atsiranda perimant intensyvaus susisiekimo paslaugų teikimą ir pradedant teikti susisiekimo paslaugas pakeistuose maršrutuose ir kuri gali daryti neigiamą poveikį eismo organizavimo kokybei?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo, 10, 17, 55 straipsniai ir XII priedas

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo VII priedas

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, 65 straipsnis ir 88 konstatuojamoji dalis

Direktyvoje 2014/25/ES nustatytas perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2016 m. balandžio 18 d., tačiau tuo momentu, kai 2015 m. rugpjūčio 25 d. HSL pradėjo sutarties sudarymo procedūrą, ši direktyva dar nebuvo perkelta į Suomijos teisę. Nors ši direktyva šioje byloje nėra taikoma *ratione temporis*, *Korkein hallinto-oikeus* mano, kad verta atkreipti dėmesį į šios direktyvos nuostatas.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Įstatymo 349/2007 dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų 2 ir 54 straipsniai

Direktyva 2004/17/EB į Suomijos teisę buvo perkelta Įstatymu 349/2007.

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Kvietimas pateikti pasiūlymus susijęs su paslaugų pirkimo sutartimis. Šis konkursas pagrįstas kainos ir kokybės santykio vertinimu, kai vertinamas autobusų transporto įmonės pateiktas pasiūlymas dėl sutarties dalyke nurodytų maršrutų eksploataavimo atsižvelgiant į perkančiojo subjekto nurodytą grafiką ir jo koncepciją.
- 2 Kvietime pateikti pasiūlymus buvo nurodyta dvylika sutarties dalykų, iš kurių buvo galima pasirinkti tris. Sutarties dalykus sudarė vienas ar keli Helsinkio

regiono autobusų maršrutai. Remiantis kvietime pateikti pasiūlymus nurodyta informacija, susisiekimo paslaugų, dėl kurių teikimo paskelbtas konkursas, apimtis sudaro 13,6–14,7 mln. kilometrų atitinkamu maršrutu, o darbo dienomis šioms paslaugoms teikti reikės 198–206 autobusų. Susisiekimo paslaugų, dėl kurių teikimo paskelbtas konkursas, dalis sudaro apie 15 % HSL užsakomų maršrutinio susisiekimo autobusais kilometrų ir apie 16 % HSL naudojamų transporto priemonių. Atskiruose kvietimo pateikti pasiūlymus sutarties dalykuose nurodytos transporto priemonių naudojimo dienos, t. y. darbo dienomis susisiekimui reikalingų transporto priemonių skaičius sudarė nuo 5 iki 39 transporto priemonių.

- 3 Remiantis kvietimu pateikti pasiūlymus, sutartis pagal atskirus sutarties dalykus sudaroma septynerių metų laikotarpiui. Be to, sutartyse numatoma pasirenkamoji sąlyga, pagal kurią sutartys gali būti pratęsimos ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui.
- 4 Iš kvietimo pateikti pasiūlymus matyti, kad 210 sutarties dalykas, kurio (pritaikius apribojimo sąlygą) nelaimėjo *Nobina* ir kuris buvo paskirtas įmonei *Pohjolan Kaupunkiliikenne*, apima tris maršrutus, kurių eksploatavimui darbo dienomis reikia 26 transporto priemonių, kurios per metus nuvažiuoja apie 1,87 mln. kilometrų.
- 5 Kvietime pateikti pasiūlymus buvo nurodyta, kad pasiūlymus galima teikti dėl vieno ar kelių sutarties dalykų. Pasiūlymas turėjo būti parengtas atitinkamai dėl viso sutarties dalyko ir sutarties dalykų nebuvo galima išskaidyti į atskiras pirkimo dalis. Kaip sutarties sudarymo kriterijus buvo nurodyta bendra ekonominė nauda, vertinama atsižvelgiant į bendras susisiekimo užtikrinimo išlaidas ir į maršrutinių autobusų parko charakteristikas, pagrindžiančias jo kokybę.
- 6 Šioje byloje reikšmingame konkurso etape įtraukta apribojimo sąlyga buvo nustatytas didžiausias susisiekimo intensyvumas, kuriuo remiantis buvo nustatoma konkurso etapą laimėjusi konkurso dalyvio įmonė ar tai pačiai įmonių grupei arba konkurso dalyvių konsorciui priklausančios įmonės. Apribojimo sąlygoje nustatyta:

„Šiame konkurso etape vienam konkurso dalyviui gali būti paskirti sutarties dalykai, kurie susiję su ne daugiau kaip 110 maršrutinių autobusų eksploatavimu. Jei palyginus pasiūlymus dėl visų šio konkurso etapo sutarties dalykų paaiškėja, kad vienas konkurso dalyvis pripažintas laimėjusiu dėl sutarties dalykų, kurių aprašyme nurodytas bendras transporto priemonių naudojimo dienų skaičius viršytų 110 dienų, tuomet apskaičiuojamas pasiūlymų dėl šių sutarties dalykų skirtumas. Šis skirtumas – tai balų skaičiaus skirtumas lyginant geriausią ir antrą geriausią pasiūlymus, padaugintas iš sutarties dalyke nurodytų transporto priemonių skaičiaus. Sutarties dalykai yra reitinguojami remiantis šiuo skirtumu. Sutarties dalykai, kurie pasižymi mažiausiu skirtumu, automatiškai paskiriami antram geriausiam pasiūlymui pagal skirtumu pagrįstą reitingą tol, kol vieno konkurso dalyvio laimėtų sutarties dalykų bendras transporto priemonių skaičius

neviršys 110. Šis apribojimas taikytinas užtikrinant, kad perkantysis subjektas pajustų kuo mažesnę bendrą konkurso rezultatų poveikį kalbant apie bendrą sutarties ekonominę naudą“.

- 7 HSL grindė apribojimo sąlygą tuo, kad atitinkamame konkurso etape sudaroma sutartis susijusi su itin intensyviu transporto srautu. Šiuo apribojimu siekiama išsaugoti konkurenciją Helsinkio regiono susisiekimo autobusais rinkoje ir sumažinti eksploataavimo riziką, kuri atsiranda perimant intensyvaus susisiekimo paslaugų teikimą ir pradėdant teikti susisiekimo paslaugas pakeistuose maršrutuose ir kuri gali daryti neigiamą poveikį eismo organizavimo kokybei. Perkantysis subjektas manė, kad apribojimas yra suderinamas su 2014 m. Viešųjų pirkimų direktyvos tikslais ir procedūromis.
- 8 Remiantis sprendimo dėl sutarties sudarymo dokumentais, *Nobina* pateikė geriausią pasiūlymą dėl šešių sutarties dalykų. Atitinkamuose sutarties dalykuose nurodytų transporto priemonių skaičius sudarė 120, todėl jis viršijo apribojimo sąlygoje numatytą 110 maršrutinių autobusų skaičių. *Pohjolan Kaupunkiliikenne* laimėtame konkurse dėl dviejų sutarties dalykų maršrutinių autobusų skaičius sudarė 72. Remiantis kvietime pateikti pasiūlymus taikoma apribojimo sąlyga, kuria nustatytas 110 maršrutinių autobusų skaičius, 210 sutarties dalykas, atsižvelgiant į mažiausią skirtumą, buvo paskirtas ne *Nobina*, kuri pateikė geriausią pasiūlymą, bet *Pohjolan Kaupunkiliikenne*, kuri pateikė antrą geriausią pasiūlymą. Pritaikius apribojimo sąlygą, *Nobina* siūlomas maršrutinių autobusų skaičius sudaro 94 autobusus, o *Pohjolan Kaupunkiliikenne* siūlo 98 autobusus.

Ligšiolinio proceso ir esminių šalių argumentų santrauka

Markkinaoikeus (Ekonominių bylų teismas, Suomija)

- 9 *Markkinaoikeus*, kuriame byla buvo nagrinėjama pirmojoje instancijoje, laikėsi nuomonės, kad aptariama apribojimo sąlyga nėra laikytina diskriminuojančia, nesubalansuota ar kitaip pažeidžiančia viešųjų pirkimų nuostatas. *Markkinaoikeus* atmetė *Nobina* ieškinį ta apimtimi, kokia jis susijęs su apribojančia sąlyga.
- 10 Jis laikėsi nuomonės, kad HSL nurodyti tikslai, kuriais buvo pagrįsta jos taikoma apribojimo sąlyga, negali būti laikomi pažeidžiančiais taisykles dėl viešųjų pirkimų. Remiantis šiais tikslais (kaip jau matyti iš 2014 m. Viešųjų pirkimų direktyvos parengiamųjų darbų) galima apriboti konkurso dalyvio dalyvavimą konkurse dėl sutarties pirkimo dalių.
- 11 *Markkinaoikeus*, kalbėdamas apie minėtus parengiamuosius darbus, nurodė 2012 m. vasario 21 d. Europos Sąjungos Tarybos viešųjų pirkimų direktyvos projektą 18966/11 MAP 10 MI 686 dėl 5 komplekso, susijusio su mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimu viešuosiuose pirkimuose. Iš projekto matyti, kad perkantieji subjektai galėjo apriboti konkurso dalyvio dalyvavimą konkurse dėl sutarties pirkimo dalių dar prieš įsigaliojant 2014 m. Viešųjų pirkimų direktyvai.

Remiantis projektu, perkantieji subjektai gali turėti pateisinamą priežastį nesirinkti vieno konkurso dalyvio visoms sutarties pirkimo dalims. Tokia pateisinama priežastis galėtų būti didesnės tiekėjų bazės užtikrinimas, kad būtų užkirstas kelias vienam paslaugų teikėjui užimti dominuojančią padėtį rinkoje ir (arba) kad nesustiprėtų ekonominio veiklos vykdytojo dominuojanti padėtis, arba tam tikri tiekimo užtikrinimo aspektai.

- 12 *Markkinaoikeus* savo sprendime konstatavo, kad apribojimo sąlyga buvo paskelbta kvietime pateikti pasiūlymus ir buvo skirta visiems konkurso dalyviams. Negalima teigti, kad atsižvelgiant į bendros ekonominės naudos reikalavimą apribojimo sąlyga skiriasi nuo teisėtomis laikomų sąlygų, pagal kurias sutartis išskaidoma į pirkimo dalis ir vienas konkurso dalyvis gali teikti pasiūlymus tik dėl riboto sutarties pirkimo dalių skaičiaus.

Korkein hallinto-oikeus (Vyriausiasis administracinis teismas, Suomija)

- 13 Savo apeliaciniame skunde *Nobina* laikėsi požiūrio, kad taikant apribojimo sąlygą nebuvo pasirinktas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas.
- 14 *Nobina* teigia, kad pagal 2004 m. Viešųjų pirkimų direktyvas galima tik iš anksto suskaidyti sutartį į pirkimo dalis. HSL apribojo sutarties pirkimo dalių skaičių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis galėjo pateikti pasiūlymą, ne iš anksto, bet remdamasi vėliau sumažintu skaičiumi. Kalbant apie bendrą ekonominę naudą negalima lyginti ankstesnio apribojimo ir vėliau taikomos apribojimo sąlygos, nes tai nėra palyginamos procedūros.
- 15 Bet kuriuo atveju, apribojimo sąlyga pažeidžia Sąjungos teisės viešųjų pirkimų principus. Ji pažeidžia proporcingumo, skaidrumo, nešališkumo ir nediskriminavimo principus ir gali iškraipyti konkurenciją.
- 16 Vėliau taikant laimėtų sutarties dalykų apribojimą nenaudingai keičiami pasiūlymai ir valstybės lėšos naudojamos antram geriausiam pasiūlymui finansuoti. Ši sąlyga nėra būtina siekiant išsaugoti konkurenciją ir sumažinti eksploataavimo riziką. Ja nėra skatinama ilgalaikė konkurencija, ji netgi gali trukdyti konkurencijai ir padidinti kainas.
- 17 Perkantysis subjektas, taikydamas apribojančią sąlygą, kišasi į konkurencijos sąlygas rinkoje. Ši sąlyga gali būti taikoma neprognozuojamu ir atsitiktiniu būdu, todėl ji daro neproporcingą poveikį galutinei konkurso dalyvio užimamai vietai konkurse. Nors buvo taikoma apribojimo sąlyga, kitiems operatoriams, išskyrus *Nobina*, buvo suteikta galimybė pasididinti susisiekimo rinkos dalį Helsinkio regione.
- 18 HSL teigia, kad sutarties pirkimo dalių atveju, atsižvelgiant į apribojimo sąlygą, buvo pasirinkti ekonomiškai naudingiausi pasiūlymai, o perkantysis subjektas nepažeidė viešųjų pirkimų taisyklių.

- 19 2014 m. direktyvose buvo nuostatų, kuriomis leista taikyti apribojimo sąlygą. Jos buvo pagrįstos pagal ligšiolinę viešųjų pirkimų teisę taikomu konkurencijos išsaugojimo principu. Nors ankstesniuose teisės aktuose nebuvo nuostatų, reglamentuojančių sutarčių skaidymą į pirkimo dalis, taip pat pagal ankstesnius teisės aktus toks skaidymas buvo paliktas perkančiosios organizacijos nuožiūrai.
- 20 Iš 2004 m. Viešųjų pirkimų direktyvos VII A priedo, iš *Markkinaoikeus* sprendime minėtų parengiamųjų darbų ir 2008 m. birželio 25 d. Komisijos darbo dokumento SEC(2008) 2193 galima daryti išvadą, kad pagal 2004 m. Direktyvą galima taikyti aptariamą apribojimo sąlygą.
- 21 Pagal HSL taikomą apribojimo sąlygą vienas konkurso dalyvis galėjo pateikti pasiūlymą dėl visų sutarties pirkimo dalių ir galėjo būti pasirinktas dėl kelių sutarties pirkimo dalių. Konkurso dalyvio požiūriu, apribojimo sąlyga yra švelnesnė alternatyva už siūlomų sutarties pirkimo dalių skaičiaus ribojimą.
- 22 Nors 2014 m. Viešųjų pirkimų direktyvos tuo metu, kai buvo pradėta sutarties sudarymo procedūra, dar nebuvo perkeltos į nacionalinę teisę, HSL turėjo teisę taikyti švelnesnę apribojimo sąlygą, nes ją taikant nebuvo pažeistos nacionalinės teisės aktų nuostatos.
- 23 Konkurencijos galimybių išnaudojimas būsimuose kvietimuose pateikti pasiūlymus ir ne per didelę perkančiojo subjekto priklausomybę nuo vieno tiekėjo užtikrinamo tiekimo galėtų būti laikomi teisėtais tikslais, kurių siekiama taikant apribojimo sąlygą. Apribojimo sąlyga buvo taikoma nepažeidžiant viešųjų pirkimų principų.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 24 *Korkein hallinto-oikeus* nuomone, aptariama sutartis patenka į 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos taikymo sritį, todėl apie apribojimo sąlygos priimtinumą turi būti sprendžiama remiantis šios direktyvos nuostatomis. Tačiau teisiškai vertinant byla neturi reikšmės, ar taikoma 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyva, ar 2004 m. Viešųjų pirkimų direktyva, nes minėtų direktyvų nuostatos dėl aptاريو klausimo sutampa.
- 25 *Korkein hallinto-oikeus* mano, kad šioje byloje būtina prašyti priimti prejudicinį sprendimą. Prašoma išaiškinti, ar 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyva tokiomis aplinkybėmis, kai konkurso dalyvis pagal kvietimą pateikti pasiūlymus gali pateikti pasiūlymą dėl kelių ar visų sutarties pirkimo dalių, prieštarauja tam, kad perkantysis subjektas, taip pat pagal kvietimą pateikti pasiūlymus, savo sprendime dėl sutarties sudarymo gali apriboti pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali sudaryti sutartį, skaičių.
- 26 Be to, reikia išaiškinti, kokią reikšmę apribojimo sąlygos priimtinumui turi tai, kad 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvoje nėra aiškios nuostatos

apie sutarčių išskaidymą į pirkimo dalis ir sutarties sudarymo kriterijus pagal šią direktyvą turi būti ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas arba mažiausia kaina.

- 27 Be to, būtina išaiškinti, ar vertinant apribojimo sąlygos priimtinumą reikia atsižvelgti į konkretų rezultatą, kuris galėtų atsirasti taikant sąlygą kvietime pateikti pasiūlymus.
- 28 *Korkein hallinto-oikeus* nuomone, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nėra bylų, kuriose būtų nagrinėjamas klausimas, ar taikant 2004 m. Direktyvą gali būti ribojamas sutarties pirkimo dalių skaičius, dėl kurių gali sudaryti sutartį vienas konkurso dalyvis.
- 29 *Korkein hallinto-oikeus* mano, kad Teisingumo Teismas taip pat nenagrinėjo prašymo priimti prejudicinį sprendimą, susijusio su 2014 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos 65 straipsnio 2 dalimi arba su atitinkama Viešųjų pirkimų direktyvos nuostata.
- 30 2004 m. direktyvose nėra aiškios nuostatos, ar perkantysis subjektas gali išskaidyti sutartį į pirkimo dalis ir apriboti pirkimo dalių, dėl kurių galima pateikti pasiūlymą, skaičių. Atsižvelgiant į 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos 17 straipsnio 6 dalies a punktą ir XIII priedo 5 punkto b papunktį ir atitinkamas 2004 m. Viešųjų pirkimų direktyvos nuostatas, *Korkein hallinto-oikeus* nuomone, akivaizdu, kad sutartį galima išskaidyti.
- 31 Sutarties pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali pateikti pasiūlymą, skaičiaus ribojimas, ir sutarties pirkimo dalių, dėl kurių vienas konkurso dalyvis gali pasirašyti sutartį, skaičiaus ribojimas, nėra palyginami dalykai. Pirmuoju atveju konkurso dalyvis dar pateikdamas pasiūlymą turi pasirinkti, dėl kokios pirkimo dalies pateiks pasiūlymą, ir pasirenkamas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas arba pasiūlymas su mažiausia kaina. Antruoju atveju konkurso dalyvis gali, jei pageidauja, pateikti pasiūlymą dėl visų sutarties pirkimo dalių, tačiau taikant apribojimo sąlygą vienai sutarties pirkimo daliai gali būti pasirinktas antras ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas arba pasiūlymas su antra mažiausia kaina.
- 32 Antra vertus, po to, kai buvo pateikti pasiūlymai, taikytina apribojimo sąlyga konkurso dalyviui gali būti naudingesnė už išankstinį pasiūlymų apribojimą, nes konkurso dalyvis gali, jei pageidauja, teikti pasiūlymą dėl kelių ar visų sutarties pirkimo dalių ir gali būti, kad apribojimo sąlyga apskritai netaikoma.
- 33 Konkurso dalyviai arba perkantieji subjektai iš anksto nežino, dėl kurio sutarties dalyko pagal kvietimą pateikti pasiūlymus ir (arba) dėl kurios sutarties pirkimo dalies gali būti taikoma apribojimo sąlyga. Praktiniu požiūriu tokia padėtis nesiskiria nuo kvietimo pateikti pasiūlymus be apribojimo sąlygos, nes konkurso dalyvis ir tuomet iš anksto nežino, ar jo pasiūlymas bus patvirtintas ar ne.
- 34 Remiantis HSL kvietimu pateikti pasiūlymus, juos reikėjo teikti dėl atskirų kvietime pateikti pasiūlymus nurodytų sutarties dalykų. Tačiau apribojimo sąlyga buvo taikoma atsižvelgiant ne į konkurso dalyvio laimėtų sutarties dalykų skaičių,

bet į konkurso dalyvio laimėtų maršrutinių autobusų naudojimo dienų skaičių. *Korkein hallinto-oikeus* daro prielaidą, kad sąlygoje buvo nustatytas didžiausias galimas laimėtų transporto priemonių naudojimo dienų skaičius, nes atskiruose kvietimo pateikti pasiūlymus sutarties dalykuose aprašomas skirtingo intensyvumo susisiekimas.

- 35 Jei taikoma apribojimo sąlyga, tuomet kvietimo pateikti pasiūlymus sutarties dalykas arba sutarties dalykai apskritai, o ne tik kalbant apie nustatytą ribą viršijančias transporto priemonių naudojimo dienas, paskiriami antram geriausiam konkurso dalyviui. Konkurso dalyviui, kuris pateikė antrą geriausią pasiūlymą, paskiriamas tas sutarties dalykas arba dalykai, kurių atveju balų skirtumas tarp geriausio ir antro geriausio pasiūlymo, padaugintas iš sutarties dalyke nustatyto transporto priemonių skaičiaus, yra mažiausias. Remiantis HSL duomenimis, sąlyga buvo suformuluota taip, kad ji darytų kiek įmanoma mažesnę poveikį sutarčių bendrai ekonominei naudai.
- 36 Tačiau šioje byloje paskelbus kvietimą pateikti pasiūlymus atsitiko taip (kadangi buvo taikoma apribojimo sąlyga), kad *Nobina* bendras transporto priemonių skaičius, taikomas maršrutinių autobusų naudojimo dienoms apskaičiuoti, buvo sumažintas nuo 120 iki 94 transporto priemonių, vadinasi, iki mažesnės reikšmės palyginti su *Pohjolan Kaupunkiliikenne* bendru maršrutinių autobusų naudojimo dienų skaičiumi, kuris buvo padidintas nuo 72 iki 98 transporto priemonių. Tai, kad sutarties dalykas perduodamas iš konkurso dalyvio, kuris pateikė geriausią pasiūlymą, konkurso dalyviui, kuris pateikė antrą geriausią pasiūlymą, reiškė, kad dėl kvietimo pateikti pasiūlymus sąlygų pirmasis konkurso dalyvis sudarė sutartį dėl mažiau autobusų naudojimo dienų negu antrasis konkurso dalyvis. Nors buvo taikoma apribojimo sąlyga, *Nobina* laimėjo konkursą dėl daugiau sutarties dalykų negu *Pohjolan Kaupunkiliikenne*.
- 37 Apribojimo sąlygos taikymas, kaip jau aptarta, galėjo nulemti (palyginti su šia byla) dar didesnius kvietimo pateikti pasiūlymus rezultatų pokyčius, o konkurso dalyviui dėl šios sąlygos, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, kai pasiūlymai lyginami tarpusavyje, būtų palankiau užimti antrąją vietą. Jei, pavyzdžiui, konkurso dalyvio laimėtų transporto priemonių naudojimo dienų skaičius būtų 111, o mažiausias skirtumas (apskaičiuotas kaip transporto priemonių skaičius) būtų didžiausiame sutarties dalyke, t. y. sutarties dalyke, kuriame nurodomos 39 transporto priemonės, tuomet net viena vienintele transporto priemonės naudojimo diena viršijus nustatytą ribą būtų pralaimėtas konkursas dėl viso sutarties dalyko su 39 transporto priemonėmis. Kadangi nustatant sutarties dalyką, kuris bus paskirtas antram geriausiam konkurso dalyviui, svarbus ne tik balų skirtumas tarp pasiūlymų, bet ir sutarties dalyke nustatytų transporto priemonių skaičius, vis dėlto labiau tikėtina, kad iš laimėjusio konkurso dalyvio kitam dalyviui bus perduotas ne didžiausiu transporto priemonių skaičiumi pasižymintis sutarties dalykas.
- 38 Atsižvelgdamas į šiuos argumentus *Korkein hallinto-oikeus* dar svarstė, ar apribojimo sąlygos priimtumas turėtų būti vertinamas abstrakčiai, t. y., sąlygos

taikymas pranešime apie sutartį ir kvietime pateikti pasiūlymus remiantis 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyva yra arba priimtinas, arba ne, o gal vertinant apribojimo sąlygos priimtinumą reikėtų atsižvelgti į rezultatą, kuris konkrečiai atsirastų dėl sąlygos taikymo kvietime pateikti pasiūlymus. Vadovaudamasis teisinio tikrumo ir nuspėjamumo sumetimais *Korkein hallinto-oikeus* iš principo mano, kad kiltų problemų, jei kvietime pateikti pasiūlymus esančios ir konkurso dalyviams žinomos apribojimo sąlygos teisinio priimtimumo vertinimas būtų atliekamas kiekvienu atskiru atveju atsižvelgiant į kvietimo pateikti pasiūlymus rezultatą.

- 39 Jei apribojimo sąlygos taikymas prieštarauja 2004 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos 55 straipsnio 1 dalyje esančioms nuostatomis dėl sprendimo sudaryti sutartį, tuomet ir 2014 m. Direktyvoje, kurioje aiškiai leidžiama apriboti pirkimo dalių skaičių, dėl kurių atskiras konkurso dalyvis gali sudaryti sutartį, būtų matomas atitinkamas prieštaravimas.
- 40 Apribojimo sąlygos taikymą pranešime apie sutartį ir kvietime pateikti pasiūlymus pagrindiančios priežastys atitinka 2014 m. Komunalinio sektoriaus direktyvos 88 konstatuojamojoje dalyje nurodytas priežastis dėl direktyvos nuostatos, pagal kurią perkantysis subjektas gali apriboti pirkimo dalių, kurios gali būti paskirtos vienam konkurso dalyviui, skaičių. Apribojimo sąlygos taikymas padeda išsaugoti konkurenciją. Išsaugota veiksminga konkurencija rinkoje prisideda prie to, kad perkančiojo subjekto sudarytos sutartys apskritai ilgalaikėje perspektyvoje laikytinos naudingesnėmis makroekonominio požiūriu.